

DEBRECENI FÜGGETLEN UJSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

IRATKÉSZÍTŐSÉG 10
KIADÓHIVATAL: DEB-
RECEN, PACH-UTCA 42. SZ.
TELEFONSZÁM: 2.

A harmadik Friedrich-kormány

Az entente által megszabott határidő elteltével szerencsénk lett a harmadik Friedrich-kormányhoz, a régi tagokkal, akik közül egyedül Lovászy Márton nem vállalt tárcát; az ő helyébe Csáky Imre gróf diplomáciai tisztviselő került a külügyek élére s új név került a kabinetbe új reszorttal egy Oláh Dániel nevű vasmunkás személyével, akit Friedrichék megtettek az ipari munkások miniszterévé.

A kormány tehát a régi maradt, a megalakulása is a régi recipe szerint történt. Ha az első Friedrich-kormány egy rendőrcsoport által végrehajtott államcsínynek köszönhetette létét, a harmadik Friedrich-kormány egy felvonultatott tömeg-küldöttség által próbálta igazoltatni magát és dunántúli falvakból megrendelt tiltakozó irásokkal, — nyilván azzal a szándékkal, hogy elhitesse az entente-missziókkal, hogy a Szent Györgytér közönsége a nemzet és Fadd, meg Somogyocsolád az egész ország.

Az entente Budapestre küldött képviselőit azonban bizonyára nem lehet efféle együgyű praktikákkal megtéveszteni és az entente képviselőit aligha hatja meg Friedrichék demokratizálódása, amely abban merül ki, hogy az őnmaguk társadalmi állásának lefokozásával Friedrich István egyszerűen iparosnak címezi magát, Balogh Györgyöt megteszi egyszerű bírónak, sőt Grün János eddigi pénzügyminisztert is megfosztja rangjától és csak per „tisztviselő” titulálja. Ilyen naiv trükkökkel operálni, ilyen gyerekes eszközöket használni a huszadik században, egy világháború után, egy entente-főtanáccsal, egy Clémenceauval szemben, valóban több mint nevetséges, de az, hogy ilyen emberek fölmerik tenni magukról, hogy ilyen viselkedés után oda fogják bocsátani őket a békekonferencia tárgyaló asztalához, s hogy ők képesek az ország újjáépítésére, több mint megdöbbentő.

A Friedrich-kormány helyén maradt

Lovászy nem vállalt tárcát. — Csáky Imre gróf és egy Oláh Dániel nevű vasmunkás az új miniszterek

Friedrich jegyzéke az entente-misszióhoz

Budapest, augusztus 29. A „Reggeli Hírek” augusztus 28-iki száma jelenti:

A magyar kormányválság tegnap véget ért, Friedrich István elnökletével új minisztérium alakult.

Az új kormány tegnapelőtt este 8 órakor értekezletet tartott a miniszterelnöki palotában s az értekezlet határozatából Friedrich István miniszterelnök még tegnap este a következő átiratot küldte a Budapesten székelő szövetségek Katonai Bizottságának:

Uraim!

Van szerencsém mellékejve megküldeni az új magyar kormány névsorát egy jegyzék kíséretében, azzal a kéréssel, hogy szíveskedjenek ezeket az okmányokat a versaillesi békekonferenciához eljuttatni.

Fogadják Uraim őszinte tiszteletem kifejezését.

Budapest, 1919 augusztus 27.

Friedrich István s. k., miniszterelnök.

Az átirathoz csatolt jegyzék Clémenceauhoz, a békekonferencia elnökéhez van intézve és tartalma ez:

Elnök ur!

Az augusztus hó 22-iki ülésből kelt demarchenak megfelelően József főherceg magyar kormányzó, valamint az általa kinevezett kormány lemondott. Az új kabinet a következőképpen alakult meg:

Elnök és belügy Friedrich István iparos.

Külföldi kijelölve a távollevő Csáky Imre gróf diplomáciai tisztviselő.

Belügyi államtitkár Beniczky Ödön volt tisztviselő.

Földmívelésügyi Rubinek Gyula, az Országos Magyar Gazdasági Egyesület igazgatója.

Kereskedelemügyi Heinrich Ferenc kereskedő.

Pénzügy Grün János tisztviselő.

Hadügyi Schnetzer Ferenc tábornok.

Közlelmézés Ereky Károly mérnök, kereskedő.

Vallás- és közoktatásügyi Huszár Károly tanító. Államtitkár Pekár Gyula író.

Igazságügyi Balogh György bíró.

Nemzeti kisebbségek minisztere Bleyer Jakab egyetemi tanár.

Népegészségügyi Csilléry András orvos.

Propaganda-ügyek minisztere Haller István publicista.

Kisgazdák minisztere sokorópátkai Szabó István földműves.

Ipari munkások minisztere Oláh Dániel vasmunkás.

Lehetetlenség volt és mindenkor lehetetlenség lesz oly minisztériumot összeállítani, amely a Budapesten időző katonai missziók mindegyikének megfelelően és ezenfelül a román királyi csapatok parancsnokságának tetszésével is találkozzék. Egészen bizonyos azonban, hogy a ma összeállított minisztérium a magyar nemzet túlnyomó nagy többségének szimpátiáját és feltétlen bizalmát bírja, amiről a katonai missziók vezetőinek bizonyára volt alkalmuk meggyőződni.

Az összes felmerült jogos kívánásokat igyekeztem a kabinet alakításánál figyelembe venni. Ennek megfelelően képviselve van a kabinetben a kis- és nagyipar, a kereskedelem, a hivatalnok-osztály, a mezőgazdasági osztály és az ipari munkásság.

Elnök ur! A szociáldemokratapárt Kun Béla idején beolvadt a kommunista pártba s itthon maradt vezetői azt állandóan hangoztatták a szovjetkongresszuson valamint hivatalos lapjukban, a munkásság szociáldemokrata vezetői nem használták fel befolyásukat a bolsevizmus letörésére, hanem vagy behódoltak ennek az áramlatnak, vagy külföldre menekülve magára hagyták a munkásságot, amely így teljesen ki lett szolgáltatva a bolsevik eszmék romboló hatásának és a kommunista eszmék terrorjának. Külföldön tartózkodó, nem bolsevik vezetői szereztek ugyan entente-összeköttetéseket, de nem segítettek sem a munkásságon, sem az országon. A munkásságot

a magyar polgári osztály nem hibáztatja s a jövő politikájában neki szerepet szánt s ezért kabinetembe nem a hivatásos szociáldemokrata vezetéseket, hanem a dolgozó munkásoknak képviselőit vettem be.

Elnök ur! Az eredményes munkálkodás lehetősége érdekében kérem, intézkedjék, hogy a Budapesten tartózkodó katonai missziók belpolitikánkba ne avatkozzanak bele, legfeljebb olyan irányban, hogy bennünket a rend fenntartásában és gazdasági egyensúlyunk helyreállításában támogassanak. Kabinetem elhatározta, hogy a legrövidebb idő alatt, három-négy héten belül nemzetgyűlést választásokat rendel el az egyenlő, általános, titkos és községenkénti választói jog alapján. Ennek döntését minden magyar ember magára nézve kötelezőnek fogja elismerni. Hogy semmi kétség ne merülhessen fel az iránt, hogy a nemzetgyűlési választások tényleg a nemzet szabadon megnyilvánuló akaratát fejezik ki, kérem, méltóztassék egy delegációt kiküldeni Magyarországra a választások ellenőrzésére. A delegációban lehetőleg szociáldemokrata képviselők is legyenek. A választás azon területen fog lefolyni, amelyre nézve a román csapatok parancsnokságával meg tudunk egyezni.

Elnök ur! Addig is, míg a nemzetgyűlés kezébe letehetjük a kormányzati ügyek vezetését, átmeneti kormányzásunk ideje alatt a következő célokat akarjuk elérni: A bolsevizmus letörését. A bíraskodás és a közigazgatás visszaállítását. Az élelmiszer és a termelés folytonosságának biztosítását. A vagyon és személybiztonság és a politikai egyenjogúság teljes helyreállítását és megvé-

A román hadsereparancsnokság rendeltetése

Kivonat

a XI. és XX. számú rendeleteiből helyesbítve!

1. Vétkenek tekintetnek mindazon egyének, akik bár nem rossz szándékkal a nyilvános helyiségekben, vonatokban, az utcákon stb. bármilyen módon közölni híresztelni, megbeszélni fogják az akár igaz, akár képzelt híreket vagy véleményeket, amelyek a harci tevékenységet érintik; továbbá, amelyek a helyzetre és a csoportok áthelyezésére, vagy a katonai hatóságok rendelkezésére, vagy hármintemű, a román hadsereget érintő ügyekre vonatkoznak.

2. Ezen vétkezések a katonai bírák által első és utolsó fokban fognak tárgyalatni és egy évig terjedő börtönrre és 2000 lei pénzbüntetésre elítéllelni, amikor a fenti vétkek kímkedési és árulás-szándékkal történtek, a háború esetén érvényes büntetések fognak végrehajtatni.

delmezését, valamint a nemzetgyűlési választások előkészítését.

Elnök Ur! Kérjük, hogy kormányunk feladataink teljesítésében s az alkotmányos élet helyreállítására vonatkozó törekvéseiben támogatni sziveskedjék.

Fogadja megkülönböztetett tiszteletem kifejezését:

Budapest, 1919. augusztus 27.

Friedrich István s. k.,
miniszterelnök.

Lovászy bécsi követ lesz

Budapest, augusztus 29. A „Budapesti Közlöny” teljesen megbízható forrásból tudni véli, hogy Lovászy Márton volt külügyminiszternek az új kabinetbe való felvétele nincs kizárva. Lovászyt bécsi meghatalmazott miniszterre fogják kinevezni.

Andrássy visszavonul

Budapest, aug. 29. Andrássy Gyula gróf volt külügyminiszter teljesen visszavonult a politikai élettől. Barátai előtt kijelentette, hogy a magyar pártok között most dúló viszálykodást megszüntesse. Andrássy Olaszországba készül és ott akar élni.

Az erdélyi csapatok parancsnokságától.

Körrendelet

a 8181. számú utazási (forgalmi) rendeletre vonatkozó szolgálati függelékkel.

1. Csapatunk által elfoglalt területen a Tiszától keletre, ennek a parancsnokságnak 8181. számú rendeletében adott intézkedések érvényben maradnak.

2. Azon személyek részére, akik Magyarország belső részén, valamint a csapatunk által elfoglalt területen, amely a Duna-Tisza közt magában foglalja, a cseh-szlovákok által elfoglalt területen északon és a franciák s szerbek által elfoglalt területen továbbra is érvényben marad. — Az utazás ezen a területen fényképpel ellátott utazási igazolványokkal fog történni, kiállítva a helyi rendőrhivatal által és láttamoztatva a legközelebbi katonai parancsnokság által. A Budapesten lakó egyének részére, akik a közellévő falvakba akarnak utazni, a budapesti katonai parancsnokság meg fogja állapítani a határt, amelynek körletében az utazás csak polgári hatóság által kiállított azonosítási igazolvánnyal, a katonai parancsnokság láttamoztása nélkül is lehet utazni.

3. A 2-ik pont alatt feltüntetett körletben az utazás csak egymással szomszédos helységeken van megengedve, a polgári hatóságok által kiállított és a katonai hatóság által nem láttamozott igazolvánnyal. A 2-ik és 3-ik pont alatt feltüntetett utasítások abban az esetben lesznek megváltoztatva, ha a katonai szükségletek ezt megkívánják.

4. A 2-ik pont alatt mutatott területen lakó egyének, akik a mi csapatunk által elfoglalt területen kívül, de csak a cseh-szlovákok által elfoglalt területre, Ausztriába, a szerbek és jugoszlávok által elfoglalt magyar területre akarnak utazni, csak fényképpel ellátott igazolvánnyal lehet, kiállítva a helyi hatóságok által és láttamoztatva Hadsereg Parancsnok-

ság, Csapattest- és Hadtestparancsnokság által.

5. Mindazon egyének, akik a 2. pont alatt feltüntetett csapataink által elfoglalt területről a 4-ik pont alatt feltüntetett területen kívül akarnak utazni, kötelesek a helyi hatóságok által utlevelet kiállíttatni és láttamoztatni a budapesti csapatok parancsnoksága által.

6. Új rendelkezésig a 2-ik pont alatt feltüntetett körletből a Tiszától keletre elfoglalt körletbe vagy fordítva, polgári egyéneknek tiltva van az utazás, kivéven azon egyéneket, akik hivatalosan utaznak és egy külön 939-es számú nyílt parancsral bírnak, kiállítva a katonai hatóságok által (Hadseregparancsnokság, Csapattestek-, Hadtest-, Hadtáp- és felügyeleti parancsnokságok hirszerző irodái által). Ugyaznít megvan engedve a Tiszán át való utazás azon egyéneknek, akik a Tisza nyugati vagy keleti részéről elmenekültek, a gyanus személyek kivételével. Ezeknek a hazatérőknek személyenkint 100 kgr.-ig terjedő poggyászt szabad magukkal vinniük. Ezen hazatérők utazási igazolványai csakis egyszeri utazásra érvényesek (a hazatérésre), ki lesznek állítva a polgári hatóságok által és láttamoztatva katonai hatóságok által (az erdélyi csapatok parancsnoksága, Csapattest-, Hadtáp-, Hadtest- és felügyeleti kerület-parancsnokság hirszerző irodái által). Azoknak, akik a Tisza keleti körletéből annak nyugati körletébe térnek haza, egy nyilatkozatot kell adniok, azon parancsnoksághoz, amely az utazási igazolványukat láttamozta, hogy nem fognak visszatérni.

7. A katonai parancsnokságok utazási engedélyt adhatnak azoknak, akiknek a Tisza mindkét partján birtokuk van, de csak a Tisza partjain levő helységekre.

8. Minden a 2-ik és 3-ik pont szerint kiadott engedély csak egyszeri oda- és visszautazásra érvényes és azok csak 30 napi érvénnyel bírnak.

9. A szövetséges államok által kiadott utlevelek minden esetben érvényesek.

10. Azok az egyének, akik a fentebbi rendelkezések ellen cselekednek, a hadbíróóság elé fognak állíttatni és a forgalmi (utazási) rendelet 1. pontjában megállapított büntetésekkel lesznek sújtva.

Budapest, 1919. augusztus 20.

Az erdélyi csapatok főparancsnoka:
MARDARESCU tábornok.

Vezérkari főnök:

PANAITESCU tábornok.

A gyógyszerterak éjjeli ügyelete

A debreceni gyógyszerterak a következő sorrendben tartanak éjjeli ügyeletet:

Szombat: Megváltó — Ferencz József-u. 18., Muraközy — Hunyadi-u. 5., Bocskay — Czegléd-utca 22., Csokonai — Mester-utca 43.

Vasárnap: Reménység — Csapó-utca 18., Arany Egyszarvu — Kossuth-u. 8., II. Rákóczi — Külsővásár-tér 1., Isteni Gondviselés — Homokkert-u. 109.

Hétfő: Kigyó — Ferenc József-u. 33., Arany Angyal — Ferencz József-u. 50., Nádor — Sz. Anna-u. 66., Csokonai — Mester-utca 43., Magyar Korona — Péterfia-u. 10.

Friedrichék nem is gondoltak a távozásra

Most már egészen világos, hogy a Friedrich-kormány, a mikor szombaton délután az entente jegyzéke következtében lemondott, eszeágában sem volt, hogy átengedje helyét egy igazi koalíciónak. A *Budapesti Közlöny* vasárnapi rendkívüli kiadása amely József főherceg és a kormány lemondását közölte, egy szersmind a következőket is írta: „Friedrich István miniszterelnök kijelentette, hogy a kabinet néhány napon belül át fog alakulni”. Tehát a miniszterelnök legfőbb csak átalakulást tartott szükségesnek még az entente jegyzéke után is. A többitől a kormány lapja, a *Reggeli Hírek* augusztus 27-iki, szerdai száma a következőkben ad felvilágosítást:

A kormányzó és a kormány lemondása óta a volt politikai pártok képviselői hosszas tárgyalásokat folytattak, hogy létrehozzanak egy új kabinetet. Hovatovább bebizonyosodott azonban, hogy a jelenlegi kormány összetétele és iránya annyira megfelel az ország közhangulatának, hogy annak helyébe más férfiakat és más irányt ültetni szinte képtelenség. Ez az oka annak, hogy a volt pártfőnökök kabinetalakítási kísérletei meddőnek bizonyultak. A régi pártok képviselői ma este újabb eredménytelen tárgyalások után kiküldötteik útján felkérték Friedrich István miniszterelnököt, hogy jelenjék meg értekezletükön és segítsen megkeresni a kibontakozást. A miniszterelnök, aki már ismételtelen minden volt pártvezérrel behatóan tanácskozott, teljes tudatában van az ilyen módon való megoldás nehézségeinek, személyesen nem jelent meg a tanácskozáson, hanem Csilléry András dr. és Haller István minisztereket kérte meg, hogy nevében a politikusok előtt a következő kijelentést tegyék:

A Budapesti tartózkodó entente-missziók külön-külön kijelentették, hogy ők az ország belügyeibe nem avatkoznak és nem is fognak avatkozni. Legutóbb akkor jelentették ezt ki hivatalosan, mikor az ügyek továbbvitelére a kabinetet felkérték. Ennek alapján az a meggyőződésem, hogy az entente tényleg nem fog beleavatkozni abba, hogyan alakul meg az új kormány. Miután lehetetlennek tartom, hogy bárki is olyan kabinetet állíthasson össze, amely az itt tartózkodó entente-missziókat külön-külön, ugyszintén a pártfrakciókat kielégítse, az eddig megállapítható kívánások lehető figyelembevételével a legjobb tudásom szerint össze fogok állítani egy minisztériumot és azt be fogom mutatni az itteni entente-misszióknak. Egyben azonban meghatalmazott miniszterek útján isgyezek kíséretében azt a szövetséges és társult hatalmak versaillesi bizottságának is bejelentem.

Ezt ki kell jelentenem azért is, mert tapasztalataim szerint a kabinetalakítási értekezletek

megállapodásra nem szoktak vezetni.

Tüntetések a miniszterelnökség előtt

Már kedden délben közölte Friedrich István miniszterelnök, hogy nem távozik sem ő, sem a kormánya. Kedden délben ugyanis küldöttségek lepték el a Szent György-teret. Friedrich megjelent a miniszterelnöki palota erkélyén és a következő beszédet intézte az egybegyűltekhez:

— Most fogadom az önök küldöttségét, amely arra szólított fel, hogy erről a helyről ne távozzam. Nagyon jól esik ez a bizalom, azonban kedves testvéreim, erre igazán nem volt szükségem, mert én bennem tántoríthatatlanul az az elhatározás, hogy nem tágitok. Én tudom azt, hogy a magyar népet, a magyar közhangulatot ma az én kormányom föltétlenül képviseli. Vegyék tudomásul, hogy az új kormány holnap megalkul. Vegyék tudomásul, hogy holnap három miniszter Clémenceauhoz utazik. Meg fogja mondani, hogy nem a szállodapolitikusok döntenek sorsunkról, hanem a magyar nemzet itélkezik.

Kedves testvéreim! El van döntve, én a helyemen maradok. Az egész országból ezrelék jönnek a táviratok; én ezek szerint egyenesen áruló volnék, ha cserben hagynám azt az irányt, amelyen elindultam. És én ezt az áruló szót meg is érdemelném, ha meghátrálnék. De legyenek bizalommal, mi nem alkuszunk, mi csak kitartunk. Ugy is választások lesznek. Akkor megmutathatja minden politikus, milyen nagy tömegek állnak háta mögött. Én be fogom bizonyítani, hogy mi mögöttünk áll Magyarország!

A miniszterelnöknek csaknem minden szavát megszakították a közbekialtások: Éljen a keresztény Magyarország! Le a gáncsvetőkkel!

Ezután Tormay Cecil az írók, Szita Ernő a postások, Weisz Konrád a vasutasok, Száva János a tanítók nevében beszélt, majd Haller István propaganda-miniszter tartott beszédet.

József főherceg előtt

A tüntetők ezután átmentek József főherceg palotájá elé. A főherceg Budaváry László üdvözléte válaszolt s e szavakkal végezte beszédét:

— A hazaszeretet élni fog bennem, ameddig e sziv liktet, csak akkor vállhatok el Önöktől, ha a halál választ el bennünket. A mindenható áldja meg és kísérelje néhez munkájukat, vessék szívébe az ő nevét, akkor lesz egy keresztény, boldog Magyarország!

Memorandum az entente-missziókhöz

A Friedrich-kormány lapja sok száz memorandumról beszél, melyeket az entente-missziókhöz a kormány érdekében intéztek, de a sok száz közül csak egyet közöl, melyben a tisztviselők kijelentik, hogy a Friedrich-kormány

az ország akaratát képviseli. Ezt a memorandumot a különböző hivatalok képviselői írták alá, de jóformán egy sem a hivatalvezetők közül. A Curia nevében *Olcsváry* László kuriai bíró, a legfőbb államügyészség részéről *Szeőke* István legfőbb államügyész helyettes írta alá a memorandumot.

„Az ország”

A Friedrich-kormány lapja még beszámol arról, hogy az egész ország tiltakozik az ellen, hogy a Friedrich-kormány eimenjen s a következő nagy városok közönségének tiltakozását sorolja fel: Tiszó, Szentgaloskér, Gyékényes, Sásd, Kaposvár, Simonfa, Porrog, Fiad, Felsőmocsolád, Gyöngy, Surd, Csurgó, Berezná, Szentá, Igal, Lengyeltóti, Hencsehadréghely-Vidra, Kálmánca, Homokszentgyörgy, Szulok. Eddig valóban nem tudtuk, hogy ilyen sok nagy városunk van.

Az entente interveniójának előzményei

Budapestről jelentik a Neues Wiener Journalnak: Az entente szombaton átadott jegyzékének előzményeiről a következőket közlik:

A magyar államférfiak együttes fáradozásának sikerült meggyőzni József főherceget visszalépésének szükségességéről. — Szerdán este a főhercegnek egy Bécsben tartózkodó bizalmas embere telefonértesítést kapott, hogy József főherceg leteszi a hatalmat és pedig egy koalíciós kabinet kezébe. Erre az értesítésre Garami Ernő elindult Budapestre. Szerdáról csütörtökre virradó éjjel mégis sikerült Friedrich Istvánnak a főherceget más véleményre bírni. Jóllehet a főherceggel bécsi bizalmas emberei közölték, hogy az entente őt nem ismeri el és bár maga a főherceg is hajlandó volt a visszalépésre, a katonai pártot nem lehátulátban, hogy engedjen. A főherceget kényszerítették a maradásra. — Jellemző a hivatalos lap múlt csütörtöki számában megjelent közlemény, mely szerint a kormányzó ezentel csak a miniszterelnök által előterjesztett személyeket fogadja. Mindenki tudta, hogy e közlemény a főherceg elzárását jelenti a magyar politikussal való érintkezésről.

A katonai párt nyakasságának első következménye az volt, hogy az entente fenntartotta a blokádot Magyarország ellen. De ez sem segített. A Friedrich-kormány, főleg maga a miniszterelnök kijelentette, hogy a kormányon maradása Magyarországra nézve feltétlenül szükséges. A Friedrich-kormány magatartása miatt kénytelen volt az entente a intervenció eszközéhez nyulni, amelyet eddig nem alkalmazott. Megérkezett az entente jegyzéke a budapesti missziókhöz augusztus 20-ikán. Valószínű, hogy Friedrich miniszterelnök másnap értesült erről. Mégsem engedte, hogy a főherceg visszalépjön. Ehelyett 23-án a hivatalos könyvatos útján terjedelmes interjú közöltetett, amelyet csak az előtte már ismert jegyzékkel való po-

lémiának lehet tekinteni. Erre azután 24-ikén a jegyzék közzététele következett.

A főváros élelmezése

Budapest, aug. 29. A déli vasút budai pályaudvarán vasárnap reggel megerkezett a Budapest fővárosnak szánt első amerikai zsirküdemény, amelyet az ántant közös élelmezési bizottsága részéről egy amerikai katonai küldöttség kísérte Triesztből Budapestre. A 25 teherkocsiból álló vonat, amely 321 tonna tiszta sertésszirt szállított, reggel 8 és fél órakor futott be a pályaudvarra.

Hughes amerikai főhadnagy, aki a vonatot kísérte, jelentést tett *Erekly* miniszternek, aki francia nyelven üdvözölte az élelmezési bizottság kiküldöttjeit.

Ez a küldemény első részlete annak az ezer tonnás zsirmennyiségnek, amelyet az ántant élelmezési bizottsága Budapest rendelkezésére bocsájított. A köz-élelmezési miniszter ezt a zsirmennyiséget részben a szeptember 1-én kiadandó élelmezési jegyek zsirszelvényeire fogja kiadani.

A román főparancsnokság előzékenysége folytán beállított, naponta közlekedő élelmiszerszállító vonatok már akadálytalanul érkeznek Budapestre. E hó 22-ike óta összesen 212 vagon burgonya futott be Budapestre, a melynek szétosztásáról azonnal gondoskodás történt. Hogy az ácsorgás lehetőleg elkerültesse, a miniszter intézkedett, hogy a burgonya jegyre való szétosztása nemcsak a községi bódékban történjék, hanem felelősség mellett a kereskedők is bevonásának a szétosztásba.

E hó 22-ike óta 24 vagon gabona, 6 vagon liszt, 68 vagon vágómarha, 11 vagon fehérceukor, 33 vagon só, 73 vagon zöldség és főzelékemű, 4 vagon gyümölcskonzerv, 1 vagon tojás és 50,000 liter tej érkezett Budapestre.

Ezek az élelmiszerek-szállítmányok napról-napra fokozódnak, úgy, hogy alapos a remény arra, hogy a főváros élelmezése a legközelebbi időn belül biztosítva lesz.

Nagy zavargások Mexikóban

Az Egyesült Államok megszállják Mexikót

Washington, augusztus 29. Mexikóban újabb nagy zavargások támadtak és felkelés tört ki. Caranza tábornok, köztársasági elnök, úgy látszik, nem ura a helyzetnek, mert a zavargásokat nem tudja elnyomni. Ennek folytán a Mexikóban élő északamerikai állampolgárok azon kérelemmel fordultak a washingtoni kormányhoz, hogy fegyveresen lépjen fel Mexikóban az Egyesült-Államok polgárainak élet- és vagyónbiztonságának megóvására. Nincs kizárva, hogy a washingtoni kormány tényleg elhatározza Mexikó megszállását.

A oári család tagjainak holttestét elégették

Omsk, aug. 29. Sergius nagyherceg, Erzsébet nagyhercegnő és a cári család több tagjának, akiket a múlt évben Perm közelében meggyilkoltak, a holttestét exhumálták és északra szállították. Ujabb szerzett bizonyítékok szerint a cár és családjának holttestét nyomban jegyilkolásuk után szétarabolták és elégették.

Jelentkeznek a kaszinó lépcsőjén talált csecsemőt

Julius 28-án — mint akkor megirtuk — *Szabó* Imre szolgálta az uralmas kaszinó lépcsőházában egy körülbélül egyhónapos csecsemőt talált. A csecsemő pólyáján levél hevert, melyben a gyermek anyja a jószívű emberek oltalmába ajánlja az ártatlan apróságot, a kinek az apját a vörösek legyilkolták.

A szolgálta a rendőrségre vitte fel a csecsemőt, akit a rendőrség a gyermekmenhelyen helyeztet el. Csak egy napig volt kint az apróság a menhelyen, mert másnap jelentkezett a rendőrségen *Bagdi* Lajosné, Gyöngyvirág-utca 12. szám alatti lakos, aki a lapokból olvasott az esetről és kérte, adják ki neki és férjének a csecsemőt, mert ők; gyermekük nem lévén, hajlandók fölnevelni és örökbefogadni a gyermeket. A rendőrség ki is adta a csecsemőt *Bagdi* Lajosnéknak, akik már az árvaszéknél is kérelmezték az örökbefogadás engedélyezését.

Az esetről írott tudósításunknak érdekes következménye volt. Először *Nagyváradról* kapott a debreceni rendőrség levelet, amelyben *Sz. J.* nagyváradai leány felvilágosítást kér, mert azt hiszi, hogy a kitétt csecsemő az ő eltiúnt nővérenek a gyermeke. A levelet a rendőrség átküldte a nagyváradai rendőrségnek, haligassa ki a levélíró nővére és az eltiúnt következményeire vonatkozólag.

Tegnap pedig *Kolozsvárról* kapott a következő levelet:

„A kolozsvári Keleti Ujságban megjelent egy cikk, címe: „Csecsemő a kaszinó lépcsőházában”. Erdeklődtem az újságtól, ahol azt mondták, hogy a hirt önként kapták. Kérem, sziveskedjenek postafordultával némi felvilágosítással szolgálni, amennyiben több mint valószínű, hogy a szerencsétlen anyában a testvéremről van szó. Ha az anya kiletét megtudják, kérem engem értesíteni, vagy arról, hova helyezték el a szerencsétlen gyermeket. Hála köszönettel

S. Mária,

a szerencsétlen testvére.

A levelet a debreceni rendőrségnek adtuk át, ahol azonnal intézkedtek, hogy a kolozsvári rendőrség a levélíró kihallgassa és megállapítsa, mennyiben valószínű, hogy a gyermekét végső elkeseredésében kitévő anyja tény leg a testvére.

Utólag sikerült megállapítani, hogy a csecsemő egy fehér, piszkos, piros csipkés szélű párnába volt bepólyálva. A pólya egy krémszínű haskötővel volt átkötve, melyben „M. G. 1916.” hímzés volt.

Talán ezek a kis adatok némi

felvilágosítással szolgálnak majd azoknak, akik testvéri vagy emberbaráti szeretetből az eltiúnt szerencsétlen anyja után érdeklődnek.

Miért maradt el a moszkvai menekülés?

Szamuely légi naszútja. — Hova lett a repülőgép?

Egy új, érdekes momentum, a vörös menekülés nagy izgalma-nak pompás szenzációja.

Szamuely Tibor rémuralma napjaiban arra is tudott magának időt szakítani, hogy megtanulja a pilótamesterséget. Nagyszerű angol repülőgépe volt, hatalmas motoru monoplan, amelylyel már egy ízben megtette az utat Moszkvába. Ez júniusban történt és mikor Oroszországból visszatért, óriási plakátokon közölték, hogy *Szamuely* hét csodálatos filmet hozott magával, a mit a mozikban vetítenek. Az orosz bolsevik hadseregről és Moszkva életéről készült filmek voltak ezek, amelyeket hetekig is mutogattak.

Mindenki tudta Pesten, hogy a népbiztosok és a Szovjetház alkalmazottai veszedelem esetén repülőgépen menekülnek a fővárosból.

Kivétel volt *Csenkey* százados, Szamuely mestere, aki a népbiztosot piótává kepezte. A százados orizetere volt bízva az angol repülőgép s mikor a veszély pillanata elérkezett, augusztus 2-án reggel Szamuely a menyasszonyával és a századossal megjelent a hangár előtt. Róppant törbőre és prémeke voltak burkolózva, hosszú utra készütek s úgy mondtak, egy vaskazettát is vittek magukkal. A gépet kivontatták, a motorokat, csavarokat, drótokat megvizsgáltak, s Szamuely igen izgatottan készüldött. *Csenkey* még egyszer végigvizsgálta a készüléket és csóva-gatta a fejét:

— Kérem népbiztos elvtárs, indulás előtt jó volna ezt a gépet kipróbálni.

— Talán csak nincs baja? — kérdezte Szamuely ijedten.

— Nem tudom, nagyon gyanus.

— Bizony akkor csak próbálja ki elvtárs.

— Ot perc múlva itt leszek.

Csenkey kapitány felszállt és hirtelen 2000 méter magasságba emelkedve Budapest felé repült. — Szamuely rémülten vette észre, hogy kijátszották s vak dűhében pisztolyával többször lött a levegőbe. Még negyedóraig várt, azután autón a pályaudvarra vágatott, ahonnan elutazott Sopron felé. A menyasszonya nem utazott vele.

Csenkey százados csak 5-én tért vissza Budapestre.

Tíz népbiztos van Ausztriában

Budapest, aug. 29. A budapesti kormány tegnapielőtt jegyzéket kapott a bécsi kormánytól azzal a közléssel, hogy Német-Ausztriában legfeljebb tíz bolsevista népbiztos van, de ezek ellen az állam nem járhat el, a mint azt a magyar kormány követelte, hanem csakis a rendőri lépések tehetők meg ellenük.

A békeszerződés az amerikai szenátus előtt

Páris, augusztus 29. Newyorki jelentés szerint előrelátható, hogy a német béke ratifikálását az amerikai szenátus nem fogja minden nehézség nélkül végrehajtani. A szenátus főbbsége még nem egyezett meg, hogy a békeszerződésnek hány pontját fogják megváltoztatni, bár általában olyan döntés nem történt, hogy a békeszerződés mostani alakjában nem fogadható el. Wilson állandó összekötötésben van a szenátus külügyi bizottságával és igyekszik rábírni a bizottság tagjait, hogy a szerződés szövegén ne legyenek olyan változások, melyek a szerződésnek a békekonzferenciához való visszakiadását ten- nek szükségessé.

Az amerikai szenátus Kína mellett

Saint Germain, aug. 29. Washingtonból jelentik: A szenátus külügyi bizottsága kilenc szavazattal nyolc ellenében elfogadta Lodge szenátornak a békeszerződéshez beterjesztett módosító javaslatát, amely szerint *Shantungot ne Japánnak, hanem Kínának adják.*

Korlátozzák a bevándorlást

Newyork, aug. 29. Washingtonból jelentik, hogy a szenátus megkezdte az új bevándorlási törvényjavaslat tárgyalását. E törvényjavaslat szerint 1920 júliusától kezdve az Amerikában már található kivándoroltaknak, nemzetek szerint, csak az öt százaléka vándorolhat be újabban az Egyesült-Államokba.

A német gyarmatok

Saint Germain, aug. 29. Mint a *Matin* jelenti, Wilson a szenátus külügyi bizottságának tagjai előtt kijelentette, hogy a német gyarmatok elvesztéséről szóló szerződések csak ideiglenesek és a népek szövetségének jóváhagyását igénylik, mert egyedül ez léptetheti életbe.

A német-osztrák béke

Saint Germain, aug. 29. A legfőbb tanács jóváhagyta az osztrák békeszerződés pénzügyi záradékait, továbbá azokat a záradékokat, amelyek a német-osztrákoknak Európában való érdekeire vonatkoznak, végül a gazdasági rendelkezések egy részét.

Amerika hitelez Európának

Lyon, aug. 29. (Szikratávirat.) A Párisban megjelenő amerikai lapok közlik, hogy Hoover amerikai élelmezési biztos elvégeztetnek tekinteli feladatát, hogy Európáról gondoskodjék. Az amerikai élelmezési akció fióktelepeit felszámolják és egy-két hónapra belül liquidálják. A négy milliárdnyi hiánnyal táplált európai gyermek élelmezését a télen át is folytatják. Hoover szerint azoknak az államoknak a további ellátása, amelyek nem tudják a nekik szükséges élelmiszert termelni, csu-

pán hitel kérdése és ezért szükséges lesz, hogy az Egyesült-Államok hitelt adjon nekik.

Középeurópát meg kell menteni

Berlin, aug. 29. Hoover élelmezési diktátor Párisban közléseket tett Középeurópában, különösen pedig Sziléziában és Magyarországon szerzett tapasztalatairól. Hoover a falált állapotok megdöbbsentették. Kijelentette, hogy *Középeurópa a teljes gazdasági összeomlás előtt van.* Ha a termelő erőket nem szaporítják, akkor az európai kontinens romlását jósolja meg. Mi azonban — mondta Hoover — nem engedhetjük, hogy Középeurópa elpusztuljon, mert ez az összeomlás magán után rántana bennünket is.

A békeszerződés a francia kamara előtt

Lyon, aug. 29. (Szikratávirat.) A francia kamara aug. 26-ikán kezdte meg ülészeit. A kamara elsősorban a békeszerződést fogja tárgyalni. Eddig huszonnégy képviselő jelentkezett szólásra.

Az entente-esztrák csapatok Fiumében

Fiume, aug. 29. (Laibachi Távirati Iroda.) Fiumében és környékén az egész olasz megszálló csapat jelenleg ötezer embernyi gyalogságból és valami kevés más csapatrészből áll. A Popolo d'Italia jelenti, hogy az olasz csapatok el fogják hagyni Fiumét és entente-esztrák csapatok váltják fel őket. A főparancsnok egy magasrangú angol tiszt lesz.

Mackensen Futakon van

Budapest, aug. 29. A bel- és külföldi lapok által terjesztett hírek, melyek szerint Mackensen tábornagy futtakai internáltságából megszökött volna, nem felelnek meg a valóságnak. Mackensen most is a vas megyei Futakon van és mindaddig ott marad, amíg a szövetségesek haditanácsa nem dönt sorsáról. A szerb hadügyminisztérium különben is köteles gondoskodni arról, hogy Mackensen ne szökhessen meg.

Újabb fölkelés Irországban

Páris, aug. 29. Londonból jelentik, hogy az angol kormány rendeletére Dublinban számos angol és skót csapatot összpontosítottak, hogy az írlandi sennfeinek új fölkelésének terjedését megakadályozzák.

Páris, aug. 29. Bár az összevont csapatok erélyesen lépnek fel, mert parancs szerint minden alkalommal fegyvert használhatnak, a csendet és a rendet helyreállítani eddig nem sikerült. Több sennfeint letartóztattak és átadták a haditörvényszéknek. Lloyd George utasította a dublini törvényszéket, hogy a letartóztatott sennfeinek példásan megbüntetendők.

Páris, aug. 29. A Newyorki Surz, Walera grófnak, a sennfeinmozgalom ismert vezérének érdekes nyilatkozatát közli az új

hatalmas felkelés indokairól. Walera gróf kijelentette, hogy a sennfeinek, az az írlandi lakóinak többsége, mindent elkövettek, hogy a Wilson-féle önrendelkezési jog Izlandra is érvényesíthessék, a békekonzferenciához az írlandi nemzeti párt több memorandumot is intézett, hangjukat azonban az angol béke-delegátusok mindég elnyomták.

A békekonzferencia munkálatai most már vége felé járnak és mégsem említették eddig egy szóval sem az írlandi kérdés igazságos megoldását. E furcsa részvétlenség kéttségbeesve az írlandi nacionalisták most ki akarják erőszakolni, hogy a civilizált világ figyelmét mégis Izlandra vonják. Walera gróf meleg szavakkal kérte az amerikai népet, hogy tegyen valamit a szegény írlandiak megszabadítására.

Brüsszel a népek ligájának székhelye

Saint Germain, aug. 29. A Newyork Herald jelenti, hogy a népek szövetségének székhelyét mégis áthelyezik Genéből Brüsszelbe s hogy ezt a legközelebbi napokban hivatalosan is közzéteszik.

A moszkvai rémuralom

Berlin, augusztus 29. Helzingfors jelenti, hogy Moszkvában elfogtak hatvan személyt, akiket azzal gyanúsítanak, hogy egy Trockij elleni merénylet részesei és valamennyiüket nyilvánosan kivégezték.

HIREK.

— **Istentisztelet.** Az ág. hitv. evang. templomban vasárnap délelőtt 10 órakor Zéman Zoltán segédlelkész végzi az istentiszteletet.

— **A nyugdíj-bizottság ülése.** Mivel a legutóbb összehívott nyugdíjellenőrző-bizottsági ülés a tagok részvétlensége miatt nem volt megtartható, az ülést szombaton délelőtt 11 órakor a polgármester hivatalos helyiségében tartják meg. Tekintve a napnaperen levő fontos ügyeket, kívánatos lenne, ha a bizottság tagjai megjelenének, hogy az ülést meglehessen tartani.

— **Komlóssy rendőrkapitány hivatalában.** Komlóssy Pál rendőrkapitány, miután szabadságideje letelt, ismét átvette hivatalát.

— **Vasúti forgalom Zágráb, Zimony és Budapest között.** Zágrábról jelentik: Tegnap megindult Pécsen át Zágráb és Budapest között, valamint Ujvidéken át Zimony és Budapest között a közvetlen vasúti forgalom.

— **3 4 középiskolát végzett fiú tanulón felvételtik Hegedüs és Sándor irodalmi és nyomdai részv.-társaság könyvkereskedésében.**

— **Dóczy Lajos nagybeteg.** Bécsből jelentik: Dóczy Lajos báró, a hírneves magyar költő, volt külügyminiszteri osztályfőnök, súlyos betegen fekszik. Orvosai nem hiszik, hogy ymegtarthatják az életnek.

— **Házasság.** Fischer Menyhért és neje, Irénke leányuknak Adler Arnold ural f. hó 31-én d. u. 3 órakor Hatvan-utca 3. sz. a tartandó egybekelési ünnepélyére egy a rokonokat mint a jó ismerősöket ezuton tisztelettel meghívják.

— **A sajtóiroda főnöke.** A hivatalos lap közli, hogy az augusztus 23-án tartott minisztertanács Szakács Andort, a miniszterelnök sajtóosztály vezetőjét miniszteri tanácsossá nevezte ki.

— **Képviselő- és szenátorválasztási mozgalmak Nagyváradon.** Nagyváradról jelentik: A képviselő és szenátor választási mozgalmak ugy Nagyváradon, mint Biharmegyében megindultak. Az egyik nagyváradai mandátumot Lázár Aurél dr. igazságügyminiszternek ajánlotta fel egy száztágu küldöttség, a másik mandátumra jelöltként Zigre Miklós drt, Hoványi Gyula drt, Ardeleán Jusztin drt és Cerbu Jánost emlegetik. A szenátor mandátumot Kiss Döme dr.-nak akarják felajánlani.

— **Torna-bemutató.** Augusztus hó 31-én, vasárnap délelőtt 11 órakor az „Urania-mozgóbán svéd-tornából, plasztikus mozgásokból és képekből 200 fiú és leány részvételével bemutatót tartunk, melyre az érdeklődőket meghívjuk: Kolos Lajos, Tikos Magda, Alt Henrik és Kiss Aranka tornatanárok.

— **Orvosi hír.** Dr. Göndör Arbold egyetemes orvostudor fogorvosi rendelését megkezdte szeptember hó 2-án Kossuth-u. 25. szám alatt.

— **Neumann Frigyes meghalt.** A sajtó közli: Neumann Frigyes dr., aki a középeurópai gazdasági egységnek szóban és irodalmi téren egyik legismertebb propagálója volt, ma Swinemundenben meghalt. Neumann a német demokrata párt elnöke volt.

— **Beiratás az ágost. hitv. elemi iskolában.** A tanköteles tanulók felvétele az evonge. elemi iskolában szeptember hó 1-3. napjain lesz és pedig oly módon, hogy hétfőn és kedden az ágost. hitv. tanulók és azok vétetnek fel, akik a mult iskolai évben is ez iskolának voltak növendékei. Szerdán az új jelentkezők felvétele lesz, a tanterem befogadó képességéhez mérten.

— **Schnitzler Artur „Körtánc” című legszellemesebb 10 pikáns dialógusát tartalmazó kötete most jelent meg új kiadásban. Ára 5 kor. és 10% felár. Kapható Hegedüs és Sándor r. t. könyvesboltjában Piac-u. 34.**

— **Svájci gyógyszerek budapesti kórházaknak.** Budapestről jelentik: Ziviez örnagy, Svájc bécsi követségének katonai attaséja tegnap Budapestre érkezett és megbeszélést folytatott Holban tábornokkal orvoságoknak a budapesti kórházak részére való szállításáról.

— **A cukrászok új adó-ötlete.** A kávéházi és cukrászadó sokat vitatott ügyében a debreceni cukrászok terjedelmes memorandumot intéztek a városi tanácshoz. Ebben előadják, hogy a cukrászoknak nem az adó ellen van kifogásuk, hanem a szabályrendelet végrehajtási utasításai ellen, amelyeket nem vállalhatnak, mert végre nem hajthatók. Ellenben új adózási módszert ajánlanak a város figyelmébe, nevezetesen, hogy a város bocsásson ki adóblokkokat, amelyeknek minden egyes lapja öt fillérbe kerülne. A blokkokat osszák ki a város polgárai között. Ha valaki bármilyen üzletbe belép, csak akkor szolgálható ki, ha egy öt filléres adólapot átad. A számvevőség a tervet kivihetetlennek tartja. Kondor Kálmán főszámvevő valószínűleg Nagyváradra utazik, hogy a hasonló adó behaj-

— **Új kormánybiztos.** A magyar kormány Svastics Nándor főszolgabíró Somogy vármegye kormánybiztosává nevezte ki.

— **Könyvtárat és egyes műveket állandóan legmagasabb áron vásárol** A czél Henrik antiquáriuma. Első Takarékpalotában. — Kivánatra hához megyek megtekinteni.

— **Meggyilkolt honvédszázados.** Nagyváradról jelentik, hogy Vucskics Ottó 34 éves honvédszázados Várház-utca 30. sz. alatti lakásán ismeretlen tettesek meggyilkolták. A nyomozást megindították.

— **Url fehérműt mérék** után izlésesen készít fehérmű varroda Hatvan-utca 41.

— **Új világcsodák.** Londonból jelentik: Marconi a Daily Chronicle tudósítója előtt kijelentette, hogy a háború alatt tovább folytatta kísérleteit és sikerült neki olyan felfedezésre jutnia, amelylyel az egész világot bámulatba fogja ejteni. Most csak annyit közöl, hogy oly hordozható kis drótnélküli táviró készüléket szerkesztett, amely a fölvéő és leadó állomások eddigi nagy kiterjedésű hálózatait teljesen nélkülözhetővé teszi. Ezzel a zseb-készülékkel sikerült neki Rómából Ausztráliába sürgönyözni. Szerkesztett továbbá egy olyan fényképezőgépet is, amely egy tükör elé állított alakot ezer meg ezer kilométernyi távolságra képes drótnélküli készülékkel lefényképezni. Végül új drótnélküli készülékeinek megvan az az óriási előnyük is, hogy sajátos szerkezetű írógépekhez lehet őket csatolni, amelyek a sürgönyöket közvetlenül fölvenni, illetőleg leadni képesek.

— **Himző pamut D. M. C. érkezt** Schwartz S. Piac-utca 51., főpostával szemben.

Herman Nándor
főrfi fehérmű készítő divatterme
Hatvan-utca 31.
Készít:
férfiingeket, gallérokat
mérték szerint.

SZÍNHÁZ.

Vigszínház:

Szombaton: Csárdáskirályné, operett.

Gazdy Aranka és Bihari Ákos magán színész-iskolája szeptember első napjaiban nyílik meg. Tantárgyak: színpadi gyakorlatok, mozgás és testtartás. Dramaturgia, mitológia, esztétika, irodalom- és kulturtörténet. Francia, német és angol olvasás. Felvételi feltételek: csinos alak, hibátlan tiszta beszéd és általános műveltség.

Az intézet állandó összekötésben lesz a debreceni színházakkal, úgy, hogy a növendékek — fejlődő tehetségükhöz mérten — a helybeli színpadokon fognak foglalkozást nyerni.

Beiratás: 29., 30., 31. és szeptember 1-én, délután 3—5 óráig Bihari Ákos lakásán, Arany János-utca 2. emelet, 10. ajtó. Beiratási díj 20 korona.

Tandij havonta 100 korona. A kurzus 12 hónapig tart.

A tandij nevégyedévenként előre fizetendő.

Ének- és operette-tanfolyam havonta 40 koronával drágább.

Színházi hírek. Ma a Vigszínházban Gazdy Aranka bemutatkozásával a Névteeln asszony színmű kerül színre. Vasárnap délután a Névteeln asszonyt, este Faludi Irén bemutatkozásával, aki Stázit játsza, a Csárdáskirályné operettet adják. — „Palika.” Az idei szezon első bemutatója Gábor Andor színműve a Palika lesz, mely Váradi Lajos bemutatkozásával hétfőn kerül színre a Vigszínházban. — „Tavaszi ünnep.” Biró Lajosnak a Tavasz ünnep című színmű bemutatására készül a társulat drámai személyzete. A kiváló újdonság országos bemutatót jelent, amennyiben, minden színpadot megelőzve, Debreczenben kerül először színre.

F. Halácsy Margit zongoratanárnő magánműködésének hangversenye szerdán, szeptember 3-án este fél nyolc órai kezdettel az Urániában. Jegyelővétel délelőtt 10—12-ig, délután 4—7-ig az Uránia pénztáránál.

A mételty, dráma öt felvonásban az Apollóban. Ez a film a magyar kinematográfia diadalát jelenti gyönyörű rendezésével és felvételeivel. A meséje kulturművészeti vége. Várkonyi Mihály, Berky Lilli és Fekete Játéka felemelő hatású.

Pola Negri a nagy művészi tudásával, elragadó játékával a főszerepben A szerelem hatalma című öt felvonásos drámában kitűnő. Bemutatja az Arany Bika-mozi.

Törvénykezés

§ Hat hónap a szalonna miatt. Ez év március 14-én éjjel Felsőjósán ifj. Beke József bemászott a kerítésen Lakatos József korezmáros udvarába, az ablakon keresztül a kamarába hatolt, ahonnan 18 kilogramm szalonnát lopott el. A szalonna egy-

részt eladta, a többit pedig hazavitte az apjának és a feleségének. A törvényszék ifj. Beke Józsefet lopás büntetvéért 6 havi börtönrre, id. Beke Józsefet és ifj. Beke Józsefnét orgazdaság vétségéért egy-egy heti fogházra ítélte.

SPORT

Országos atlétikai verseny. A Debreceni Tornaegyesület szeptember 14-én, vasárnap délután 3 órai kezdettel a nagyerdei sporttelepén országos atlétikai versenyt rendez, a következő számokkal: Ifjúságiak részére: 200 méteres síkfutás II. osztályu, 1500 méteres síkfutás előverseny, magasugrás II. osztályu, rudugrás junior. Diszkoszvetés II. osztályu. Seniorok részére: 100 méteres síkfutás, 400 méteres síkfutás előverseny, 1000 méteres síkfutás junior, 100, 200, 300, 400 méteres stafétafutás, magasugrás helyből előnyverseny, távolugrás helyből, távolugrás rohammal, rudugrás előnyverseny, súlydobás, diszkoszvetés előnyverseny. A versenyen csakis a Magyar Atlétikai Szövetség (MASZ.) vagy a MASZ. kerületi bizottságai által igazolt magyarországi egyesületek versenyzői vehetnek részt. Nevezési határnap 1919 szeptember 7. Nevezési díj személyenkint és számonkint 2 korona. Nevezések és nevezési díjak Hadházy Dezső titkár címére (Debrecen, Kéttmalom-utca 17. sz.) küldendők. Minden versenyszám győztese a DTE. ezüst, második helyezette nagy bronz, harmadik díj 6 induló esetén adatik ki. 8 induló esetén a negyedik, 10 induló esetén az ötödik helyezettek is díjaztatnak, alábbi kötelező eredmények elérése esetén pedig a győztesek a OTE. nagy ezüst érmét nyelik: 100 m-es síkfutás 11.2 mp, 400 m-es síkfutás 52.6 mp, 1500 m-es síkfutás ifjúsági 4 p 35 mp, 100, 200, 300, 400 m-es stafétafutás 2 p 05 mp. Magasugrás helyből 140 cm. Távolugrás helyből 3 m 60 cm. Távolugrás 6 m 50 cm. Rudugrás 3 m 50 cm. Súlydobás 12 m 60 cm. Diszkoszvetés 39 m 50 cm.

A DNySC. vidéki mérkőzése. A Nyomdászok vasárnap Kisvárdára rándulnak, ahol a Kisvárdai Sport Clubbal mérkőznek. A Nyomdászok az utóbbi időben erősen javultak és így ennek a győzelmét várjuk.

DKASE—Makabeus S. E. 3:0 (2:0). Mintegy 500 néző előtt folyt le Makabeusok bemutatkozó mérkőzése. A DKASE gyönyörű iskola-játékot produkált, a goallokat Friedl., Horvatzky és Deutsch lötték. A Makabeusok lelkesen játszottak, különösen a védelmük tünt ki. A mérkőzést Rottmann Arnold hozzáértéssel vezette.

Törekvés—DTE. Páratlan érdeklődés előzi meg a vasárnapi mérkőzést, amelyen a két club jó formában levő csapatai találkoznak. A Törekvés csatársorában játszik Niesner Aladár magyar válogatott játékos is, kapusuk pedig Major, már békeidőben is a legjobb várad ka-

pus volt. A DTE új összeállításban szerepel a következőképpen: Szabó, Horváth, Kovács, Simon, Gerő, Schwarz Weinstein, Kaiser, Darvas, Megyery, Krón. — Ezi megelőzi a NAC—DTE ifjúsági csapatainak mérkőzése, amelynek szépségét a csapatok kitűnő játék-technikája biztosítja.

Koppel Kálmán mint férj egyetlen leánya **Jakab Antalné** szül. **Koppel Frida**, veje **Jakab Antal** és nevelt leánya **Klein Frida**, valamint a kiterjedt rokonság mélyen lesújtva a szörnyű fájdalomtól tudatják a legjobb, legodaadóbb hű feleség, drága, hűn szerető anyja, anyós és rokon,

Koppel Kálmánné szül. **Gleichman Regigának** f. hó 29-én reggel váratlanul bekövetkezett halálát. A drága halott hült tetemét f. hó 31-én d. e. 10 órakor fogjuk a Piac-utca 28. sz. alatti gyászháztól az izr. sírkertbe örök nyugalomra kísélni. **Áldás drága porairal!** Emlékét soha nem muló kegyelettel fogjuk megőrizni.

ARANY BIKA MOZI

Szombat—Vasárnap
augusztus 30—31.

A szerelem hatalma

dráma 5 felv.

Főszereplő: **Pola Negri.**

Előadások 7 és 9 órakor.

APOLLO

Szombat—Vasárnap
aug. 30—31.

Új film!

A mételty

dráma 5 felvonásban.

Főszereplők: **Berky Lilli**
Várkonyi Mihály.

Előadások 5, 7 és 9 órakor.

Polgári

iskolai izr. tanárt oklevelest keresek két, esetleg három gyermek mellé, fizetés meg egyezés teljes ellátással. Cim Ujfehértói gőzmalom.

Szegedi paprika

különlegesség,
valamint marosújvári szappanfőző sződa, Kohler Mokolode nagyban és kicsinyben kapható.

LINDENFELD J. JENO.

Figyelem!

Kalapokat

saját műhelyemben új modellek után 8 nap alatt készítek :::

Kohn Helén

kalap-szalon,
Piac utca 79. sz.

Friss csemegeárak!
 Nagyobb mennyiségű cukorka, csemegeárak és déli gyümölcs különlegességek érkeztek. U. m. mazsola, mandula,ogyoró füge, csokoládé, különféle desszertek, karamellák és színházi cukorkák.
Csemege szálló
 naponta érkezik. Nagyban és kicsinyben a legolcsóbb árban kapható
Darvas Miksa és Társa
 cukorka és csemegeárak kereskedése,
DEBRECZEN,
 Piac-utca 24. (főposta mellett.)

Bádoga- és szerelő műhelyemet
Piac-u. 70. sz. házba
 helyeztem.
 Javításokat olcsón és pontosan készítek.
KOLLMANN FERENCZ
 Bádoga- és szerelő m. Piac-u. 70.

Értesítem a n. é. közönséget, hogy **Miklós-utca 18. szám alatt**
új pékműhelyt
 nyitottam.
 Privát süteket reggel 7, délelőtt 11, délután 2 órakor fogadok el.
Lisztkenyveket
 kenyérré vagy kereskedőkönként, mint privátoktól legpontosabb kiszolgálás mellett elfogadok. Szíves pártfogást kér.
OZITROM JENŐ
 pékmester.

Csemege- és fűszerárú üzletünket
 megnyitottuk, melyben a legjobb minőségű kül- és belföldi különlegességek állnak a t. vevők közönség rendelkezésére.
 Szíves pártfogásukat kérve
Csernyi József és Társa
 Piac-utca 6. sz.

Egy nagyobb vétel folytán sikerült megvennem **női és férfi ruhaszöveteket,** valamint vásznakat, zsefeket, schifonokat, továbbá férfi és női fehérműveket, harisnyákat, zsebkendőket, nagy választékban kapható
STARK SÁNDOR
 üzletében
 Piac-utca 7., Vecsey-ház.

Cipőkoreskedőség
 csakis szakmabeli, jobb erő felvételük nagyobb vidéki városban azonnali belépésre.
 Személyes bemutatkozás f. hó 31-én d. u. 2-5-ig
Benedekffynél
 Bika-szállodában.

Anatole France
 3 újabb könyve:
 Servien csodavárása 12.—
 Nyársforgató Jakab meséi 12.—
 Egy színész története 5.—
 10% felár.
 Kapható:
HEGEDÜS és SÁNDOR
 irodalmi és nyomdai részvénytársaság könyvkereskedésében
 Piac-utca 34.

Hoffer Sándor
 bank bizományi irodája
Ferencz József ut 58. sz. a.
 Bonyolít mindennemű bankeseti ügyeket.
 Kővetili ingatlanok adásvételét. Ajánl tőzsdét vizsonteladókknak.

Értesítem a n. é. közönséget, hogy **ingek és gallérok**
 tisztítását újra elvállalom és 14 nap alatt elkészítem.
 Kiváló tisztelettel
Feuerstein Mór
 11. Debreceni mosó- és tisztítóintézet,
 Piac-utca 63.

Elsőrendű uri divat szabóság.
 Mértékszerű megrendelések, ugyszintén fordításokat, a legkényesebb izlések is megfelelően készít.
Morgenstern Manó és Rosner,
 Szent Anna-utca 5. sz.

Uj kalapja lesz,
 na **kalapját**
 Piac-utca 9. számú műhelybe adja, ahol gyorsan, szépen és olcsón a legmodernebb formára készítik. Legújabb női modellek ott megtekinthetők.

Svájosi selyem malom-szítaszövet
 kapható
Princz Testvéreknél,
 Szatmár.

A közönség figyelmébe.
 Mielőtt cipőszükségletét beszerezné, forduljon bizalommal
Weidner utódához,
 ahol saját készítményű gyermekcipők minden számban, ugyszintén női és férfi cipők állandóan kaphatók
Batthyányi-utca 5. sz.

APRO HIRDETÉSEK.

POSTA
 Feltéte szem. Levelet nem írok. Ha akarja ösmeretségünket, címét úgy is megírja, tudvőzölöm.

VETEL
 Veszek és adok mindenféle ékszert, aranyat, ezüstöt és drága köveket. Krámer József, József kir. hercegete 3.

Csemege szállót veszek egész termést Schwarcz, Rákóczy-u. 13.
 Egy nagy National cassa megvételre kerestetik Gyémánt Géza és Társa cégnél, Piac-u. 58.

30-40 koldos tanyabirtok, megfelelő gazdasági épületekkel, lehetőleg Debreczenhez közel, megvételre kerestetik. Cím a kiadóban.

Szépirodalmi könyveket, jó állapotban levőket veszok. Cím a kiadóhivatásban.

Ócska elmet, ólomcsöveket, tömítéseket bármily mennyiségben veszünk. Cím a kiadóban.

ELADAS
 Kárpitosok és kocsigyártók figyelmébe! Ló-, disznó- és marhaszór olcsón eladó. Csavargyár. Falk kofegyárt mellett.

Egy új világos kálószoba berendezése eladó. Darabos-utca 35.

Fin gyermekruhák eladók. Bika bérház II. emelet 2. szám. Olcsó árak. A ruhák újak.

Papírszárga jó erős, nagyobb mennyiségben olcsón eladó. Cím a kiadóban.
 Egy nagy vaskályha eladó. Csillag-utca 59. sz.

Férfi cipő 41-es teljesen új francia forma eladó Acél könyvkereskedésében.

Kombinált szövet, papír és pamut kelme 25 méter olcsón eladó. Piac-utca 49. II-ik udvar az emeleten.

Mézec kanakák, mosófazékok, mindenféle bádogosárak készen, ugyszintén javításokat elfogadok Ozitrom, Király utca 2.

Eladó Varga-kert Keleti sor 7. szám alatt 1000 négyszögöl telek, rajta lévő 50 méteres barak és teleket környező 3 méter magas deszkakerítés-sel. Gazdák Bankja, Kossuth-u. 17.

Eladó családi ház a Csapókert elején a villamos megállótól pár percrenyire egy 2 szobás és egy 1 szobás lakással, villanyvilágítással, egy nyilas szálló és konyhakerrel. Értekezhetni délelőtt 8-tól 1-ig Széchenyi-u. 20. sz. alatt.

Hivatalos és magán
bélyegzőt
 gyorsan készít
HERCZEG
 Simonffy-utca 5. sz.
 Telefon 653.

Riz Abadie
 cigarettapapír legkitünőbb minőségben nagyban és kicsinyben kapható
Hegedüs és Sándor
 irodalmi és nyomdai részvénytársaság papírnagykereskedésében, Piac-utca 34. sz.

Bőrszék, fotelek, hencserek, matracok, voberek kaphatók. Javításokat készítek Szántó kárpitos Hatvan- és Zugó-utca sarok.

Fűszerberendezés egész jó karban 48 fiékkal eladó. Hatvan-utca 20.

Méz állandóan kapható Keményuél, Simonffy u. 1. Ugyanott olcsó alma kapható.

Cigaretta papír olcsó árban kapható Keményuél, Simonffy-u. 1.

Eladó zongora. Egy Stingl-féle gyártmányu 3 pedálos új zongora és egy jó karban lévő irodai íróasztal eladó. Cím a kiadóhivatásban.

Berecsényi-utca 56. sz. ház jutányosan eladó. Értekezni Csillag-utca 106. sz.

KERESLET
 Szabászok és tűzőnők állandó munkára felvételnek Weinberger Czipőgyárban Piac-utca 19. szám.

Új vas varróleányok és kéziléányok azonnal felvételnek Bauerné, Miklós-utca 7.

Képzett varróleányok azonnal felvételnek, Galbmanné, Hatvan-u. 18.

Tanulóleányok és fiúk nyomdánkban és könyvkötésosztályunkban felvételnek.
 3-4 közép iskolát végzett fiu tanulói felvételnek Hegedüs és Sándor irodalmi és nyomdai részvénytársaság könyvkereskedésében.

Theológus azonnalra butorozott szobát keres. — 24 jelleg alatt.
 Kifutó fiút keresek. Acél Henrik könyvkereskedése.

Lepthördő asszony felvételnek.

VEGYES
 Román nyelvre írok és fordítok bármiféle kérvényeket Ogonovsky, Kossuth-utca 11. sz., Dr. Ballay iroda.

Festést bármely színre ugyszintén galériát, kézelőt legszebben tisztít Krisztafy-vegytisztító, Batthyányi-u. 13.

Román nyelvre mindenféle kérvényeket írok és fordítok egész nap Haimovits, Szentanna 58.

Singer varrógépeket legjobban javít Keszler A. műszerész, Széchenyi-utca 1.

Román-magyar kérvényeket készítik. Schwarcz, Széchenyi-utca 31.

Kiadó. Hajduböszörményben a Kossuth-terén jömeneteli mozgó-színház épülete (Appolló-mozgó) október hó 1-től kiadó. Felvilágosítást ad Kövér Elek malomtulajdonos.

Elsőrendű Péterfián lévő 3 szobából mellékhelyiségekkel álló udvari lakó-somat ugyanilyennel bárhol. Cím a kiadóban.

Élesztő!
 Naponta, vasárnap is, friss, állandóan kapható, kizárólag nagyban, fűszer és lisztkereskedőknek és oly iparral ellátott üzemek és üzletek részére, hol az eladóra szűkegült sültés igazolható, bedegák csakis üzleti sültés eséljából lesznek kiszolgálva. Mindenkor legolcsóbb napl árt esetről-esetre előzetesen bejelentem a Közélelmezési hivatalnak. Házhoz szállításra megrendeléseket elfogadok, valamint vidéki kereskedőknek is szívesen állok rendelkezésére.
Rosenthal Sándor
 kizárólagos élesztő kereskedő. Csapó-utca 19. szám.

Feladó szerkesztő:
HEGEDÜS SÁNDOR
 KIRÁLY
HEGEDÜS ÉS SÁNDOR
 irodalmi és nyomdai részvénytársaság
 Debreczen, Piac-utca 34.